

ARBEIDSPROGRAM
Innlandet Arbeiderparti
2027-2031

Et sterkere Innlandet

2 Arbeiderpartiets plan for Innlandet 2027–2031

3 Innlandet er et godt sted å bo. Vi har sterke lokalsamfunn, et rikt kulturliv, viktig matproduksjon,
4 store skogressurser og bedrifter som skaper arbeidsplasser over hele fylket.

5 Samtidig står vi overfor store utfordringer. Færre unge skal gå i videregående skole. Mange
6 bedrifter mangler folk. Veger og jernbane trenger opprusting. Strømnettet har for liten kapasitet
7 flere steder. Uro i verden gjør beredskap viktigere enn på lenge. Arbeiderpartiet mener svaret er å
8 utvikle hele Innlandet.

9 Vi vil at flere skal fullføre videregående opplæring og få en vei inn i jobb. Vi vil gjøre det lettere å
10 bo og leve gode liv i hele Innlandet. Vi vil bruke Innlandets styrker til å skape vekst, trygghet og
11 framtidstro.

12 Innlandet spiller en viktig rolle for Norge. Vi produserer mat. Vi leverer kraft og industrivarer. Vi
13 har viktige forsvarsmiljøer. Vi har naturressurser, kunnskap og arbeidsfolk som hele landet er
14 avhengige av. Derfor er et sterkere Innlandet også et sterkere Norge.

15 Dette arbeidsprogrammet viser hva vi vil prioritere de neste fire årene. Det er oppdraget vi gir
16 våre folkevalgte og et løfte til innbyggerne i Innlandet.

17 1. Flere skal fullføre videregående og komme i jobb

18 *Fordi arbeid til alle er grunnlaget for frihet, trygghet og et godt liv.*

19 2. Vi skal gjennomføre et næringsløft for Innlandet

20 *Fordi arbeidsplasser og verdiskaping gir velferd og levende lokalsamfunn.*

21 3. Vi skal gjøre det enklere å komme seg fram i hele Innlandet

22 *Fordi folk skal komme seg dit de skal, når de trenger det.*

23 4. Vi skal gi flere mulighet til å delta i kultur, idrett og frivillighet

24 *Fordi sterke fellesskap gir tilhørighet, livskvalitet og levende lokalsamfunn.*

25 5. Innlandet skal være landets ledende matfylke

26 *Fordi vi må produsere mer av maten Norge trenger.*

27 6. Vi skal øke beredskapen og gjøre Innlandet sterkere

28 *Fordi Innlandet er avgjørende for Forsvaret, matforsyningen og Norges trygghet.*
29

30 Innhold

31	Arbeiderpartiets plan for Innlandet 2027–2031.....	1
32	Hei, du som vil at utdanning skal gi flere muligheter i livet	3
33	Hei, du som tar bussen	4
34	Hei, du som vil ha trygge fylkesveger	5
35	Hei, du som er opptatt av vekst og utvikling	6
36	Hei, du som er opptatt av kultur, idrett og frivillighet	7
37	Hei, du som er opptatt av trygghet, beredskap og samfunnssikkerhet	8
38	Hei, du som er opptatt av tannhelse	10
39	Hei, du som er opptatt av folkehelse, inkludering og fellesskap.....	10
40	Hei, du som er opptatt av regional samfunnsutvikling.....	12
41	Hei, du som bryr deg om internasjonalt samarbeid	13
42	Hei, du som er opptatt av togtilbudet og gods på bane.....	14
43	Hei, du som ferdes på statens veier i Innlandet.....	15
44	Hei, du som er opptatt av seriøst arbeidsliv.....	16
45		
46		

Hei, du som vil at utdanning skal gi flere muligheter i livet

Vi vil sikre kvalitet i videregående opplæring

Arbeiderpartiet vil sikre høy kvalitet i videregående opplæring i hele fylket gjennom fleksible løsninger og en skolepolitikk som bygger på at skolene er ulike. Små, mellomstore og store skoler har forskjellige styrker og roller, og sammen skal de gi et godt utdanningstilbud i hele Innlandet. Slik skal flere fullføre videregående opplæring, og arbeidslivet få den kompetansen det trenger.

Dette er situasjonen:

Innlandet får stadig færre unge. Elevtallet i videregående skole har gått ned over flere år, og vil fortsette å falle. Samtidig mangler mange bedrifter og offentlige tjenester folk med riktig kompetanse. Selv om flere fullfører og består videregående opplæring enn før, er det fortsatt for mange som ikke gjør det. Derfor har vi ikke råd til at unge faller utenfor. Skal Innlandet ha nok fagfolk og den kompetansen arbeidslivet trenger, må flere fullføre videregående opplæring.

Dette er gjort:

Arbeiderpartiet har tilpasset skoletilbudet til færre elever og samtidig styrket kvaliteten i videregående opplæring. Vi har etablert Nettskolen Innlandet, utviklet fleksible opplæringstilbud og styrket samarbeidet med arbeidslivet. For å nå målet med at flere skal fullføre skolen og komme i jobb, har vi styrket ordninger for borteboere, økt oppfølgingen av elever og lærlinger. Vi har også styrket satsingen på yrkesfag og videreutviklet Læringsfabrikken som en viktig vei til kompetanse, fagarbeidere og arbeid.

Derfor vil Arbeiderpartiet:

- Videreutvikle en inkluderende og framtidsrettet utdanning som gir flere unge og voksne mulighet til å fullføre, lære mer og komme i arbeid, og som møter behovene i arbeidslivet i Innlandet.
- Styrke fagmiljøene ved små, mellomstore og store videregående skoler, blant annet gjennom samarbeid mellom skolene slik at elever sikres undervisning med god kvalitet.
- Gi små skoler rom for mindre klasser når det trengs for å opprettholde et godt skoletilbud.
- Stille tydelige krav til skolene om tidlig og systematisk oppfølging av elever som står i fare for å falle fra.
- Videreutvikle praktiske og fleksible opplæringsløp, inkludert styrking av yrkesfag og andre steder å lære enn i klasserommet.
- Videreutvikle toppidrettstilbudene i Innlandet slik at elever kan kombinere utdanning og idrettssatsing. Vi styrker både idrettsmiljøene og skolenes attraktivitet.
- Styrke samarbeidet mellom skole, helsetjenester og arbeidsliv, for bedre gjennomføring og overgang til arbeid.
- Sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø, blant annet gjennom gratis skolemat og tilgang til nødvendige hygieneprodukter.
- Sørge for at bosted ikke blir en barriere, gjennom gode ordninger for borteboere og desentraliserte tilbud.
- Styrke lærlingeordningen, jobbe for flere lære plasser, tydelig oppfølging og bedre kvalitet i fagopplæringen.
- Videreutvikle samarbeidet med Vitensenteret i Innlandet som en del av realfagsløftet, fordi tidlig mestring og interesse for realfag er avgjørende for rekruttering til framtidens arbeidsliv i Innlandet.

- Arbeide for at Læringsfabrikken blir et nasjonalt kompetansesenter for industrifag, og sikre videre utvikling fram til dette er realisert. Innlandet trenger flere fagarbeidere.
- Legge til rette for mulighet til å lære hele livet gjennom fleksibel voksenopplæring, desentraliserte fagskoletilbud og karriereveiledning.

Hei, du som tar bussen

Vi vil sikre et kollektivtilbud som er enkelt å bruke og fungerer i praksis.

Arbeiderpartiet vil ha et kollektivtilbud som gjør det enklere å komme seg til jobb, skole og fritidsaktiviteter. Det betyr hyppigere avganger der mange reiser, bedre samspill mellom buss og tog og fleksible løsninger der vanlige rutetilbud ikke er nok. Et godt kollektivtilbud er viktig for klima, beredskap og utvikling i hele Innlandet.

100 Dette er situasjonen:

101 Innlandet er landets største fylke i areal og har landets mest spredte bosetting. Lange avstander
102 gjør kollektivtransport og skoleskyss til en forutsetning for at folk skal kunne bo, arbeide og gå på
103 skole i hele fylket. Omstillingen til grønnere kollektivtransport har samtidig gitt en kraftig
104 kostnadsvekst som fylkeskommunene ikke er kompensert for, og utfordringen gjelder
105 kollektivtilbudet over hele landet.

106 Skoleskyssen utgjør over 70 prosent av kollektivbudsjettet i Innlandet og stiller særskilte krav til
107 hvordan tilbudet organiseres og finansieres. Derfor må kollektivtransporten utvikles på en måte
108 som både ivaretar elevenes behov og gir gode transportmuligheter for resten av befolkningen.

109 Dette er gjort:

110 Regionlinjene er styrket, "Buss for en 10er" er videreført, nattbussene på regionlinjer er tilbake og
111 periodebillettene er blitt billigere med statlig støtte. Samtidig har borteboende videregående
112 elever fått gratis busskort. Vi har også startet et målrettet arbeid med å utvikle skoleskyssen etter
113 endringer i skolestrukturen. Målet er at elevene skal bruke minst mulig tid på reisen mellom hjem
114 og skole. Gjennom bedre planlegging og samarbeid vil vi utvikle en mer effektiv og elevtilpasset
115 skoleskyss i hele Innlandet.

116 Derfor vil Arbeiderpartiet:

- Ta initiativ til en nasjonal omstillingspakke for å sikre og videreutvikle kollektivtilbudet i Innlandet.
- Ha et enkelt, forutsigbart og hyppig kollektivtilbud i byområdene og de største pendlerkorridorene, fordi flere skal kunne velge buss til jobb, skole og fritidsaktiviteter.
- Utvikle fleksible og etterspørselsstyrte transportløsninger i områder med få innbyggere og lange avstander, fordi god tilgjengelighet ikke skal være avhengig av hvor du bor.
- Gjøre bestillingstransport til en permanent og integrert del av kollektivtilbudet, slik at flere kan komme seg til arbeid, utdanning, helsetjenester, handel og fritidsaktiviteter.
- Bruke kollektivtransporten til å knytte sammen hjem, arbeidsplasser og utdanningstilbud, slik at flere kan delta i arbeid og samfunnsliv.
- Gjøre det enklere å kombinere buss, tog, bestillingstransport og andre transporttilbud, slik at reisen fungerer fra dør til dør.
- Videreutvikle samkjøring som et supplement til kollektivtilbudet, særlig for arbeids-, studie- og fritidsreiser.

- 131 • Samarbeide med kommunene om en mer effektiv og elevtilpasset skoleskyss, uten å
- 132 svekke elevenes rettigheter, trygghet eller læringsmiljø.
- 133 • Arbeide for kortere reisetid og tryggere skoleskyss for elever i hele Innlandet, og sette inn
- 134 tiltak der elever opplever mobbing eller utrygghet.
- 135 • Modernisere Innlandstrafikks digitale løsninger, slik at det blir enklere å planlegge,
- 136 bestille og betale for reisen.
- 137 • Ta i bruk ny teknologi der det gir bedre tjenester og mer effektiv drift, samtidig som det
- 138 fortsatt skal være mulig å bruke tilbudet uten digitale løsninger.
- 139 • Forberede kollektivtilbudet til Mjøssykehuset, slik at ansatte, pasienter, pårørende og
- 140 besøkende får gode og tilgjengelige reisemuligheter.
- 141 • Videreføre «Buss for en 10er» i perioden fra skolene tar sommerferie til de starter igjen,
- 142 slik at flere kan reise med buss gjennom sommeren.
- 143 • Videreutvikle TT-ordningen og andre transporttilbud for eldre og mennesker med
- 144 funksjonsnedsettelse, slik at flere kan delta i arbeidsliv, kulturliv og fellesskap.
- 145 • Holde billettprisene så lave som mulig og tilby gode ordninger for barn, ungdom,
- 146 studenter, pendlere og eldre, fordi kollektivtransport skal være et reelt alternativ for flere.
- 147 • Styrke kollektivforbindelsene mellom Innlandsbyene, mot Gardermoen og på tvers av
- 148 fylkes- og landegrensene, fordi gode forbindelser er viktig for arbeid, utdanning og
- 149 næringsliv.
- 150 • Bruke fylkeskommunens innkjøp til å sikre seriøse arbeidsforhold, flere læreplasser og
- 151 flere faste og hele stillinger i kollektivtransporten, fordi trygge arbeidsforhold gir bedre
- 152 tjenester for de reisende..

153 Hei, du som vil ha trygge fylkesveger

154 **Vi vil sikre et rettferdig inntektssystem og mer statlig satsing på fylkesvegene**

155 Innlandet har Norges største fylkesvegnett og et særlig ansvar for beredskap, næringsliv og

156 transport. Altfor mange fylkesveger, bruer og grusveger er i for dårlig stand. Derfor vil

157 Arbeiderpartiet sikre et rettferdig inntektssystem og en sterkere statlig satsing på fylkesvegene,

158 slik at vegene blir tryggere og mer framkommelige i hele Innlandet.

159 Dette er situasjonen:

160 Innlandet er landets største fylkesvegeier. Mange veger har for lav standard, noe som gir dårlig

161 framkommelighet, økte kostnader for folk og næringsliv og høyere ulykkesrisiko. Hvert år blir

162 mennesker hardt skadd eller mister livet på fylkesvegene. Det er ikke godt nok. Samtidig er

163 Innlandet et forsvarsfylke og et transportfylke. Fylket er en viktig del av Norges totalforsvar, og

164 infrastrukturen må tåle både økt trafikk, ekstremvær og beredskapsbehov.

165 Dette er gjort:

166 I handlingsprogrammet for fylkesveger 2026–2029 er det satt av 3,45 milliarder kroner til

167 investeringer. Det er en økning på 80 prosent fra forrige periode, og er et historisk løft. Det gjøres

168 målrettede tiltak for økt trafikksikkerhet, bruer forsterkes, og flere kilometer får nytt asfaltdekke

169 hvert år. Arbeiderpartiet har også jobbet for at Nasjonal transportplan (NTP) og Langtidsplanen for

170 forsvarssektoren sees i sammenheng, slik at Innlandets rolle i totalforsvaret styrkes.

171 Derfor vil Arbeiderpartiet:

- 172 • Stoppe vedlikeholdsetterslepet på fylkesvegene, fordi dårlig standard gir økt ulykkesrisiko
- 173 og høyere kostnader for folk og næringsliv.

- 174 • Sikre stabile midler til drift og vedlikehold, og verne disse mot kutt.
- 175 • Prioritere ras, flom og stengningsutsatte strekninger. Ekstremvær truer både beredskap
- 176 og næringstransport.
- 177 • Ruste opp fylkesveger som er avlastnings- og beredskapsveger, og kreve større statlige
- 178 bidrag.
- 179 • Forsterke og vedlikeholde bruer, og jobbe for et statlig bruprogram.
- 180 • Øke innsatsen på fast vegdekke, fordi dårlig dekke gir lavere trafikkssikkerhet.
- 181 • La trafikkssikkerhet ligge til grunn i alle prosjekter. For mange mister livet på fylkesvegene.
- 182 • Skape tryggere skoleveger med mindre biltrafikk rundt skolene, blant annet gjennom
- 183 «hjertesoner» der barn kan gå og sykle trygt.

184 Hei, du som er opptatt av vekst og utvikling

185 Vi vil gjennomføre et næringsløft for Innlandet

186 Arbeiderpartiet vil gjennomføre et næringsløft som gir eksisterende bedrifter mulighet til å vokse,

187 tiltrekker nye etableringer og skaper flere arbeidsplasser i hele Innlandet. Vi har ambisjoner for

188 industrien, landbruket, skogbruket, reiselivet og nye næringer. Vi vil sikre kraft og nettkapasitet,

189 styrke tilgangen på kompetanse og gjøre det enklere for bedrifter å satse. Dette krever tett

190 samarbeid mellom kommuner, næringsliv, utdannings- og forskningsmiljøer og staten.

191 Dette er situasjonen:

192 Innlandet har et variert næringsliv med sterke miljøer innen industri, landbruk og matproduksjon,

193 skogbruk, reiseliv og teknologi. Samtidig møter bedrifter som vil vokse, hindringer som mangel på

194 kompetanse og arbeidskraft, for svak kapasitet i strømmettet, lange planprosesser og mangelfulle

195 transportforbindelser. Det gjør det vanskeligere å utvikle eksisterende bedrifter, få nye

196 investeringer og skape flere arbeidsplasser.

197 Innlandet har store muligheter for videre vekst. Som landets største hyttefylke, med sterke

198 reisemål, store arrangementer og rike skog-, natur- og matressurser, har vi et godt grunnlag for

199 flere arbeidsplasser og økt verdiskaping gjennom hele året.

200 Dette er gjort:

201 Arbeiderpartiet har prioritert tiltak som styrker verdiskaping, matproduksjon og beredskap i

202 Innlandet. Vi har satt av 40 millioner kroner til å hjelpe bønder med overgangen fra båsfjøs til

203 løsdrift. Vi har fått på plass en nasjonal pilot for matberedskap i Innlandet. Piloten skal styrke

204 matforsyningen, redusere sårbarheten fra gård til forbruker og bidra til at Forsvaret og resten av

205 samfunnet bruker mer norsk og lokal mat.

206 Vi har etablert Matfylket Innlandet for å styrke samarbeidet mellom landbruk, matproduksjon,

207 reiseliv og lokalmatprodusenter. Vi har også satt i gang arbeidet med å etablere et nasjonalt

208 matkultursenter som skal bygge kompetanse, skape aktivitet og styrke Innlandets posisjon som

209 landets ledende matregion.

210 For å sikre grunnlaget for framtidig vekst har vi fått på plass en nasjonal pilot for raskere

211 utbygging av strømmettet. Gjennom Innlandsporteføljen har vi også lagt til rette for utvikling av ny

212 industri, sirkulære løsninger og ny teknologi i samarbeid med næringsliv og forskningsmiljøer.

213 Vi har dessuten vedtatt en felles veileder for behandling av prosjekter innen fornybar

214 kraftproduksjon, og arbeidet for at beredskap skal prioriteres ved tildeling av nettkapasitet.

215 Derfor vil Arbeiderpartiet:

- 216 • Sikre nok strøm og raskere utbygging av strømmettet, noe som er avgjørende for
217 arbeidsplasser, industri, landbruk og videre vekst i Innlandet.
- 218 • Beholde et aktivt eierskap i Eidsiva Energi AS.
- 219 • Videreutvikle «Innlandsporteføljen» og styrke satsingen på industri, teknologi, reiseliv og
220 matproduksjon som del av et næringsløft som utløser investeringer og skaper flere
221 arbeidsplasser.
- 222 • Styrke samarbeidet mellom næringsliv, utdanning og forskning slik at bedriftene får
223 kompetansen de trenger, og flere kan utvikle nye produkter og løsninger.
- 224 • Styrke Innlandets rolle som leverandør til forsvar og beredskap gjennom tettere
225 samarbeid mellom næringsliv, forsknings- og utdanningsmiljøer om totalforsvarets behov.
- 226 • Gi små og mellomstore bedrifter bedre muligheter til å vokse gjennom enklere tilgang til
227 rådgivning, kapital og kompetanse, og samarbeid om eksport.
- 228 • Øke Innlandets deltakelse i europeisk samarbeid og grenseoverskridende prosjekter.
229 Programmer vi har tilgang til gjennom EØS-avtalen og samarbeidet med Sverige gir flere
230 muligheter for arbeidsplasser og vekst.
- 231 • Styrke Innlandet som reiselivs- og arrangementsfylke gjennom tettere samarbeid mellom
232 reiseliv, kultur, landbruk og lokalmat, og bedre transport til reisemål, arbeidsplasser og
233 opplevelser. Målet er økt verdiskaping gjennom hele året og flere stabile arbeidsplasser.
- 234 • Samarbeide med kommunene om å gjøre flere industri- og næringsområder klare for
235 etablering, med godkjente planer og nødvendig infrastruktur, samtidig som natur og
236 matjord ivaretas.
- 237 • Forenkle fylkeskommunens rutiner og styrke dialogen med kommuner og næringsliv for å
238 sikre raskere og mer forutsigbar saksbehandling.
- 239 • Videreføre satsingen på Matfylket Innlandet og matberedskap. Matproduksjon er viktig for
240 både arbeidsplasser, selvforsyning og Norges beredskap.
- 241 • Sikre framtida for landbruket i Innlandet fordi norsk matproduksjon krever lønnsomme
242 gårdsbruk, god dyrevelferd og framtidstro i næringen.
- 243 • Videreføre toppfinansiering til ombygging fra båsfløs til løsdrift fordi aktive gårdsbruk, god
244 dyrevelferd og fortsatt matproduksjon er viktig for Innlandet og Norge.
- 245 • Utvikle hele verdikjeden i skognæringen slik at Innlandet kan skape større verdier av egne
246 skogressurser og styrke treindustrien.
- 247 • Sikre tilgang til raskt bredbånd i hele Innlandet.
- 248 • Bruke etableringen av Mjøssykehuset til utvikling og innovasjon for kompetanse,
249 næringsliv og arbeidsplasser i Innlandet.
- 250 • Arbeide for flere statlige arbeidsplasser i Innlandet.

251 Hei, du som er opptatt av kultur, idrett og frivillighet

252 Vi vil styrke kultur, idrett og frivillighet i hele Innlandet

253 Kultur, idrett og frivillighet skaper fellesskap, tilhørighet og aktivitet i hele Innlandet.
254 Arbeiderpartiet vil gi flere mulighet til å delta, samtidig som vi styrker kunstnere, kulturmiljøer og
255 kreative næringer. Slik bygger vi et sterkere og mer levende Innlandet.

256 Dette er situasjonen:

257 Innlandet har et rikt kulturliv, et aktivt idrettsliv og et sterkt frivillig engasjement. Vi forvalter
258 viktige kulturminner, tradisjoner og naturopplevelser som er en del av Innlandets identitet.

259 Kultur, idrett og frivillighet skaper møteplasser, fellesskap, tillit og tilhørighet, og gjør
260 lokalsamfunn mer attraktive. I en tid med økende polarisering og høyere konfliktnivå er dette
261 viktigere enn noen gang. Samtidig er tilbudene ulikt fordelt, og ikke alle har like muligheter til å
262 delta. Arbeiderpartiet vil bruke fylkeskommunens rolle innen kultur, idrett, frivillighet og
263 stedsutvikling for å gi flere tilgang til gode opplevelser og levende møteplasser i hele Innlandet.

264 Dette er gjort:

265 Arbeiderpartiet har økt satsingen på kultur, idrett og frivillighet i hele Innlandet. Mer av pengene
266 går nå til aktivitet, kunst, kultur og møteplasser for innbyggerne. Vi har styrket ordninger som gjør
267 at flere kan delta, satset på kunstnere og kreative miljøer, utviklet kunstnerresidenser og bidratt
268 til kulturaktivitet i hele fylket. Gjennom UngINN-kortet har flere unge fått tilgang til kultur- og
269 fritidsopplevelser.

270 Derfor vil Arbeiderpartiet:

- 271 • Opprettholde og styrke satsingen på kultur, idrett og frivillighet, fordi kultur, idrett og
272 frivillighet skaper fellesskap, livskvalitet og aktivitet i hele Innlandet.
- 273 • Sørge for at flere får tilgang til kultur, idrett og fritidsaktiviteter, blant annet gjennom
274 videreutvikling av UngINN-kortet, fordi økonomi og bosted ikke skal avgjøre om du kan
275 delta.
- 276 • Sørge for at kulturtilbud når hele Innlandet for at alle skal ha tilgang til kunst- og
277 kulturopplevelser.
- 278 • Styrke Innlandets viktigste kulturinstitusjoner og kulturmiljøer, blant annet Teater
279 Innlandet, Musikk i Innlandet, Ung Kultur Møtes (UKM), film- og spillmiljøene og satsingen
280 på kunstnerresidenser. Kunst og kultur gir opplevelser, arbeidsplasser og talentutvikling.
- 281 • Sikre kulturarven for framtida, ved å ta vare på kulturminner, levende tradisjoner,
282 tradisjonshåndverk, museer og kulturmiljøer. Dette er en viktig del av Innlandets identitet
283 og verdiskaping.
- 284 • Kreve større statlig ansvar for kultur med regional og nasjonal betydning. Innlandet skal
285 ha sin rettmessige andel av statlige kulturmidler og forutsigbar finansiering av viktige
286 kulturtiltak.
- 287 • Styrke Innlandet som litteraturfylke ved å løfte fram våre sterke litterære tradisjoner og
288 samtidens forfattere og låtskrivere.
- 289 • Videreføre Den kulturelle spaserstokken. Eldre skal ha tilgang til kunst- og
290 kulturopplevelser og sosiale møteplasser.
- 291 • Styrke Innlandet som idretts- og arrangementsfylke fordi store kultur- og
292 idrettsarrangementer skaper aktivitet, arbeidsplasser og verdiskaping.
- 293 • Bygge videre på OL-arven og arbeide for framtidige olympiske og paralympiske vinterleker
294 innen bærekraftige rammer. Innlandet har kompetanse, anlegg og erfaring som kan gi
295 varige ringvirkninger for hele regionen.
- 296 • Sikre gode idrettsanlegg i hele fylket, gjennom behovsstyrt utbygging, interkommunalt
297 samarbeid og flere nærmiljøanlegg.

298 Hei, du som er opptatt av trygghet, beredskap og samfunnssikkerhet

299 Vi vil styrke beredskapen i hele Innlandet

300 Verden har blitt mer urolig, og behovet for beredskap er større enn på lenge. Arbeiderpartiet vil
301 gjøre Innlandet bedre rustet for kriser og uønskede hendelser gjennom trygg tilgang på mat,
302 strøm, transport og kommunikasjon. Vi vil styrke Innlandets rolle i Forsvaret, beskytte samfunnet

303 mot digitale trusler og arbeide for gode veg- og jernbaneforbindelser som er viktige for både
304 beredskap og forsvar. Slik gjør vi Innlandet tryggere og sterkere.

305 **Dette er situasjonen:**

306 Innlandet har stor strategisk betydning for Norges forsvar og beredskap. Med sterke
307 forsvarsmiljøer, landets viktigste matproduksjon, viktige transportforbindelser og sentrale
308 energiressurser spiller fylket en nøkkelrolle for Norges trygghet og sikkerhet. Beredskap handler
309 også om å sikre at folk har tilgang til mat, strøm, kommunikasjon og nødvendige tjenester når
310 noe uventet skjer. Derfor må samfunnet være forberedt på både naturhendelser, digitale og
311 hybride angrep, strømbrudd og andre kriser.

312 Innlandet har et særlig ansvar for å bidra til at viktige samfunnsfunksjoner fungerer også når
313 samfunnet settes på prøve. Det krever godt samarbeid mellom kommuner, fylkeskommune,
314 statlige myndigheter, næringsliv og Forsvaret.

315 **Dette er gjort:**

316 Arbeiderpartiet har jobbet målrettet for å styrke Innlandets strategiske betydning for Norges
317 forsvar og beredskap. Vi har løftet fylkets rolle i arbeidet med Forsvarets langtidsplan og fått
318 gjennomslag for videre utvikling av viktige forsvarsmiljøer ved Elverum, Rena, Lillehammer,
319 Dombås og Hamar. Dette omfatter blant annet Hæren, Cyberforsvaret, Heimevernet og Forsvarets
320 utdannings- og kompetansemiljøer.

321 Vi har også fått på plass en nasjonal pilot for matberedskap som styrker både norsk
322 forsyningssikkerhet og Innlandets rolle i den nasjonale beredskapen. Samtidig skal styrke
323 matforsyningen og bidra til at både Forsvaret og samfunnet bruker mer norsk og lokal mat.

324 **Derfor vil Arbeiderpartiet:**

- 325 • Sikre at viktige militære fagmiljøer og ledelsesfunksjoner fortsatt utvikles i Innlandet, fordi
326 sterke fagmiljøer på samme sted gir bedre beredskap og sterkere forsvar.
- 327 • Bygge videre på Rena garnison og Terningmoen garnison som Hærens tyngdepunkt i Sør-
328 Norge, og samle sentrale fagmiljøer som ledelsen i Brigade Sør og Heimevernets ledelse
329 og stab, fordi dette styrker samhandling, kompetanse og beredskap.
- 330 • Videreutvikle Cyberforsvaret på Jørstadmoen som hovedkvarter og legge til rette for flere
331 studenter. Digital sikkerhet er en kritisk del av totalforsvaret, og økt kapasitet krever både
332 nye undervisningslokaler, flere boliger og tettere samarbeid mellom sivile og militære
333 miljøer.
- 334 • Sikre at Heimevernets skole- og kompetansesenter på Dombås har gode rammer for
335 utdanning og øving, inkludert tilgang til nødvendige øvingsområder, fordi et sterkt
336 heimevern er viktig for både lokal og nasjonal beredskap.
- 337 • Styrke Sivilforsvaret på Starum og videreutvikle det nasjonale senteret for opplæring og
338 beredskap. Samfunnet må være forberedt på både naturhendelser, ulykker og andre
339 sammensatte kriser.
- 340 • Sikre tilgang til strøm, mat, transport og kommunikasjon fordi grunnleggende
341 samfunnsfunksjoner må fungere både i hverdagen og når kriser oppstår.
- 342 • Styrke matberedskapen, blant annet gjennom tiltak på gårdsnivå, fordi økt selvforsyning
343 styrker både beredskap og nasjonal trygghet.

- 344 • Styrke samarbeidet mellom kommuner, fylke, frivillige organisasjoner, næringsliv,
345 Forsvaret og nasjonale og nordiske myndigheter som gir sterkere beredskap når det
346 trengs.
347 • Kartlegge behovet for og kapasiteten i dekningsrom og tilfluktsrom i fylket, fordi god lokal
348 beredskap bidrar til trygghet når samfunnet settes på prøve.

349 Hei, du som er opptatt av tannhelse

350 Vi vil styrke tannhelsen i hele Innlandet

351 God tannhelse er viktig for helse, livskvalitet og muligheten til å delta i samfunnet. Innlandet
352 Arbeiderparti vil sikre et godt og tilgjengelig tannhelsetilbud, redusere forskjellene i tannhelse og
353 gi særlig oppmerksomhet til eldre og andre som trenger ekstra oppfølging.

354 Dette er situasjonen:

355 Innlandet har lange avstander og mange tannklinikker spredt over hele fylket. Samtidig er det
356 krevende å rekruttere og beholde tannleger og annet tannhelsepersonell. Flere steder fører dette
357 til ubesatte stillinger, lange ventetider og redusert behandlingstilbud. Skal innbyggerne få et godt
358 og likeverdig tannhelsetilbud i framtida, må vi bruke ressursene bedre og finne nye løsninger som
359 sikrer tilgang til tannbehandling i hele fylket.

360 Dette er gjort:

361 Arbeiderpartiet har arbeidet for å opprettholde og styrke den offentlige tannhelsetjenesten i hele
362 Innlandet. Vi har fulgt opp regjeringens satsing på rimeligere tannhelse for yngre og eldre, og
363 sikret tilbud til barn, unge og andre prioriterte grupper. Samtidig har vi arbeidet for å opprettholde
364 tannhelsetilbudet i hele fylket og prøvd ut ulike tiltak for å rekruttere og beholde tannleger og
365 annet tannhelsepersonell. Til tross for dette er rekruttering fortsatt en stor utfordring flere steder i
366 Innlandet. Det understreker behovet for nye løsninger som sikrer innbyggerne et godt og
367 likeverdig tannhelsetilbud i hele fylket.

368 Derfor vil Arbeiderpartiet:

- 369 • Sikre innbyggerne et godt og likeverdig tannhelsetilbud i hele Innlandet, fordi tilgang til
370 tannbehandling ikke skal avhenge av hvor du bor.
371 • Arbeide for bedre rekruttering av tannleger, tannpleiere og annet tannhelsepersonell,
372 fordi nok fagfolk er avgjørende for et godt tilbud i hele fylket.
373 • Ta i bruk nye og fleksible løsninger som gir flere tilgang til tannbehandling, fordi
374 innbyggerne skal møte et tilgjengelig og godt tannhelsetilbud i hele Innlandet.
375 • Følge opp regjeringens arbeid for rimeligere tannhelse og redusere økonomiske barrierer
376 for nødvendig tannbehandling.
377 • Sikre at eldre som ikke lenger klarer å ivareta egen tannhelse får nødvendig oppfølging og
378 behandling, fordi mange eldre får store tannhelseproblemer på kort tid når de blir syke og
379 avhengige av hjelp i hverdagen.
380 • Styrke samarbeidet mellom tannhelsetjenesten og helse- og omsorgstjenestene i
381 kommunene. Bedre samarbeid gir tidligere oppfølging og bedre tannhelse for eldre og
382 andre som trenger hjelp.

383 Hei, du som er opptatt av folkehelse, inkludering og fellesskap

384 Vi vil inkludere flere og styrke fellesskapet

385 Arbeiderpartiet vil gi flere muligheter til å delta i arbeid, fellesskap og aktivitet. Gjennom
386 forebygging, frivillighet, språk, kultur og arbeid skal vi motvirke utenforskap og bygge et sterkere
387 fellesskap i hele Innlandet.

388 **Dette er situasjonen:**

389 God folkehelse skapes gjennom arbeid, aktivitet, fellesskap og tilhørighet. Innlandet står overfor
390 flere utfordringer. Mange opplever ensomhet, flere unge strever med psykisk helse, og stadig
391 flere tjenester blir digitale. Samtidig trenger arbeidslivet flere folk, og god integrering er viktig
392 både for den enkelte og for samfunnet.

393 Innlandet er også hjem for samer, kvener, romanifolk/tatere og skogfinner. Deres språk, kultur og
394 historie er en viktig del av Innlandets identitet og mangfold.

395 **Dette er gjort:**

396 Arbeiderpartiet har styrket arbeidet for folkehelse, inkludering og livskvalitet i hele Innlandet. Vi
397 har prioritert psykisk helse blant barn og unge gjennom Program for folkehelsearbeid og støttet
398 tiltak som fremmer mestring, deltakelse og tilhørighet.

399 Vi har gitt ungdom større innflytelse gjennom Ungdommens livskvalitetsfond (ULF), der elevråd og
400 ungdomsråd har fått midler til egne tiltak for inkludering, trivsel og psykisk helse. Vi har også
401 styrket samarbeidet med kommuner, frivilligheten og lokale organisasjoner gjennom støtte til
402 møteplasser, aktivitets- og inkluderingstiltak som bidrar til bedre folkehelse og mindre
403 utenforskap.

404 Vi tok initiativ til samarbeidsavtalen «Bedre inkludering av eldre» mellom fylkeskommunen og
405 Pensjonistforbundet Hedmark og Pensjonistforbundet Oppland. Målet er å redusere ensomhet,
406 styrke fellesskap og deltakelse, og gjøre Innlandet til et mer aldersvennlig fylke.

407 Innlandet har både samisk befolkning og flere reinbeitedistrikt. Derfor har vi inngått
408 samarbeidsavtaler med Sametinget for å styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv. Innlandet
409 har også fått sitt offisielle sørsamiske navn, Sisdajve, og retten til opplæring i samisk er styrket.

410 **Derfor vil Arbeiderpartiet:**

- 411 • Innlandet skal bli Norges mest aldersvennlige fylke gjennom universell utforming, gode
412 møteplasser og utvikling av byer og tettsteder som gjør det enklere å være aktive og delta
413 i samfunnet.
- 414 • Samarbeide med kommunene om aldersvennlige lokalsamfunn, fordi flere eldre skal
415 kunne leve trygge, aktive og selvstendige liv.
- 416 • Bygge videre på samarbeidet med Pensjonistforbundene i Hedmark og Oppland i arbeidet
417 mot ensomhet og gi flere eldre mulighet til å leve aktive og selvstendige liv.
- 418 • Styrke arbeidet som forebygger sykdom og utenforskap, med særlig vekt på barn, unge og
419 eldre.
- 420 • Motvirke ensomhet og utenforskap gjennom arbeid, aktivitet og fellesskap.
- 421 • Sikre at digitale tjenester og informasjon er tilgjengelige for alle, fordi muligheten til å
422 bruke digitale tjenester er en forutsetning for å kunne delta i samfunnet.
- 423 • Satse på integrering som virker, med norskopplæring, arbeid og lokal tilhørighet som
424 grunnlag for deltakelse og fellesskap.
- 425 • Styrke arbeidet for urfolks- og minoritetskultur, fordi sørsamisk, kvensk, romani- og
426 skogfinsk kultur og språk er en viktig del av Innlandets identitet og mangfold.

- 427 • Gjøre folkehelse og inkludering til en del av alt vi gjør, fordi gode liv skapes på tvers av
- 428 sektorer; i skole, kultur, samferdsel og næring.
- 429 • Tilby norskopplæring også til arbeidsinnvandrere, særlig i yrker med stort behov for
- 430 arbeidskraft, fordi språk er nøkkelen til arbeid, deltakelse og tilhørighet.
- 431 • Støtte frivillig sektor som en viktig arena for inkludering og møteplasser, fordi lag og
- 432 organisasjoner skaper fellesskap, aktivitet og god folkehelse i hele fylket.
- 433 • Legge til rette for deltakelse i kultur, idrett og friluftsliv for alle, uavhengig av bakgrunn og
- 434 økonomi.
- 435 • Følge opp samarbeidsavtalene med Sametinget fordi urfolksrettigheter, samisk språk og
- 436 kultur er en viktig del av Innlandets identitet og mangfold.
- 437 • Sikre godt samarbeid mellom NAV og fylkeskommunens oppfølgingstjeneste, fordi flere
- 438 må få mulighet til å delta i arbeid eller aktivitet.

439 Hei, du som er opptatt av regional samfunnsutvikling

440 Vi vil planlegge Innlandet mer helhetlig og bærekraftig

441 Innlandet trenger bedre samarbeid om arealbruk, transport, energi og naturforvaltning. I dag
 442 bygges natur ned, utslippene er for høye og planleggingen henger ikke godt nok sammen.
 443 Arbeiderpartiet vil ta vare på naturen, kutte utslipp og legge til rette for utvikling i hele fylket.

444 Dette er situasjonen:

445 Klima- og naturkrisen er blant vår tids største utfordringer. Innlandet har store skog- og
 446 utmarksområder, rikt naturmangfold og et sterkt landbruk. Vi forvalter verdier som er viktige både
 447 for fylket og for Norge, blant annet hovedtyngden av den europeiske villreinen.

448 Arealbruk, boligbygging, transport, kraftutbygging og matproduksjon må ses mer i sammenheng
 449 enn i dag. Skal vi ta vare på naturen og samtidig legge til rette for utvikling, må vi planlegge
 450 klokere og bruke arealene våre bedre.

451 Forskning viser at levende bygder henger sammen med sterke lokale sentre, gode møteplasser
 452 og gode forbindelser til byer og regionsentre. Arbeiderpartiet vil bruke fylkeskommunens rolle
 453 innen planlegging, samferdsel og stedsutvikling til å styrke samspillet mellom by og land.

454 Tilgang på strøm er avgjørende for bosetting, næringsutvikling og utslippskutt. I dag opplever
 455 mange bedrifter og innbyggere at kapasiteten i strømnettet er for lav. Samtidig står transporten
 456 for en stor del av klimautslippene i Innlandet. Derfor må areal-, transport- og energipolitikken
 457 trekke i samme retning. Arbeiderpartiet vil føre en politikk som både reduserer utslipp og gjør
 458 hverdagen enklere for folk.

459 Dette har vi gjort:

460 Arbeiderpartiet har tatt viktige grep for å styrke klima- og energiarbeidet i Innlandet. Vi tok initiativ
 461 til en regional plan for raskere utbygging av strømnettet, og har sammen med Statnett arbeidet
 462 for bedre planlegging av nettkapasiteten gjennom en nasjonal pilotordning. Dette er viktig for å
 463 sikre strøm til både innbyggere og næringsliv.

464 Vi har også utviklet verktøy for areal- og naturregnskap som gir kommunene bedre kunnskap om
 465 naturverdier og arealbruk. I tillegg er det utarbeidet en regional veileder for sol- og vindkraft som
 466 skal bidra til kunnskapsbaserte og helhetlige vurderinger av nye energiprosjekter.

467 Derfor vil Arbeiderpartiet:

- 468 • Planlegge arealbruk, transport og samfunnsutvikling i sammenheng, fordi gode løsninger
469 for innbyggere, næringsliv og offentlige tjenester krever bedre samordning.
- 470 • Bidra til en mer aktiv og samordnet boligpolitikk i samarbeid med kommunene, fordi
471 tilgang på egnede boliger er avgjørende for rekruttering, tilflytting og utvikling i hele
472 Innlandet.
- 473 • Legge til rette for klimavennlige transportvalg, fordi mer kollektivtransport, gange og
474 sykling kan redusere utslippene og gjøre hverdagen enklere for flere.
- 475 • Prioritere utvikling av eksisterende tettsteder og boområder, fordi smartere arealbruk kan
476 begrense nedbygging av natur og matjord.
- 477 • Bruke bedre kunnskap om reise- og transportmønstre i planleggingen, fordi gode
478 beslutninger krever et godt kunnskapsgrunnlag.
- 479 • Legge til rette for flere bygdevestavtaler, fordi distriktskommuner trenger støtte til
480 boligbygging, næringsutvikling og befolkningsvekst.
- 481 • Være en pådriver for kunnskapsbasert forvaltning av natur og arealer, og støtte
482 kommunene i arbeidet med naturmangfold, jordvern og redusert nedbygging av
483 naturområder.
- 484 • Videreutvikle verktøy som hjelper kommunene med klima- og miljøarbeidet, fordi gode
485 verktøy gjør det enklere å følge opp lokale klima- og naturmål.
- 486 • Styrke arbeidet med klimatilpasning, flom-, skred- og skogbrannberedskap, fordi
487 klimaendringene øker risikoen for naturhendelser.
- 488 • Føre en aktiv og forutsigbar rovviltpolitikk, fordi levende beitenæring, matproduksjon og
489 rovviltforvaltning må være i balanse, med bestandsmålene som utgangspunkt.
- 490 • Støtte omstilling til et næringsliv med lavere utslipp og bruke fylkeskommunens
491 innkjøpsmakt aktivt, fordi utslippskutt og verdiskaping skal gå hånd i hånd.
- 492 • Styrke arbeidet med digital inkludering og kompetanse, i samarbeid med kommuner,
493 frivilligheten og opplæringsmiljøene, fordi digital deltakelse er nødvendig for å kunne
494 bruke tjenester, delta i arbeidslivet og være en aktiv samfunnsborger.
- 495 • Ta i bruk kunstig intelligens og ny teknologi der det gir bedre tjenester og mer effektiv
496 ressursbruk, fordi framtidens utfordringer må møtes med både kompetanse og nye
497 løsninger.

498 Hei, du som bryr deg om internasjonalt samarbeid

499 Vi vil bruke internasjonalt samarbeid til læring, arbeid og solidaritet.

500 Arbeiderpartiet vil bruke internasjonalt samarbeid til å skape muligheter for Innlandet. Gjennom
501 samarbeid med våre nordiske naboer, Europa og resten av verden skal vi styrke utdanning,
502 næringsutvikling og demokratisk deltakelse. Samtidig skal vi stå opp for solidaritet,
503 menneskerettigheter og internasjonalt samarbeid.

504 Dette er situasjonen:

505 Arbeiderbevegelsen er bygget på solidaritet på tvers av landegrenser. Krig, klimaendringer og
506 økende forskjeller påvirker mennesker både lokalt og globalt. Samtidig gir internasjonalt
507 samarbeid nye muligheter for utdanning, forskning, næringsutvikling og kulturutveksling i
508 Innlandet. Derfor må vi både bidra til en mer rettferdig verden og bruke internasjonalt samarbeid
509 til å skape utvikling og arbeidsplasser her hjemme.

510 Innlandet er også et grensefylke mot Sverige. Gode veg- og jernbaneforbindelser over grensen er
511 viktige for arbeidsplasser, handel og beredskap. Samtidig skaper grensehindre og ulike regelverk

512 utfordringer for både arbeidstakere og næringsliv. Derfor er et tett samarbeid med Sverige og
513 våre nordiske naboer viktig for Innlandets utvikling.

514 **Dette er gjort:**

515 Innlandet har et aktivt internasjonalt engasjement gjennom samarbeid med regioner i andre land,
516 deltakelse i europeiske samarbeidsprogrammer og støtte til organisasjoner som arbeider med
517 demokrati, bistand og solidaritet.

518 Vi har lagt til rette for samarbeid mellom skoler, næringsliv, frivillige organisasjoner og
519 internasjonale partnere. Dette gir nye erfaringer, økt kunnskap og flere muligheter for både
520 ungdom, arbeidsliv og lokalsamfunn i Innlandet.

521 **Derfor vil Arbeiderpartiet:**

- 522 • Styrke Innlandets samarbeid med Sverige, Norden og internasjonale partnere. Samarbeid
523 på tvers av landegrenser gir kunnskap, arbeidsplasser, beredskap og solidaritet.
- 524 • Støtte sivilsamfunn, fagbevegelse og frivillige organisasjoner som bidrar til demokrati,
525 rettferdighet og internasjonal solidaritet, bl.a. FORUT og Namibiaforeningen.
- 526 • Gi flere unge kunnskap om demokrati og ytringsfrihet, bl.a. med besøk til
527 Demokrativerkstedet på Utøya.
- 528 • Være en tydelig stemme for demokrati, menneskerettigheter og internasjonalt samarbeid.
529 Frihet, solidaritet og respekt for internasjonale regler er grunnleggende verdier for
530 Arbeiderpartiet.
- 531 • Bruke fylkeskommunens innkjøpsmakt til å stille krav til arbeidsforhold, ansvarlig handel
532 og lokale verdikjeder. Fellesskapets midler skal bidra til arbeidsplasser, tryggere
533 forsyningskjeder og økt verdiskaping i Innlandet, Norge og Europa.

534 **Hei, du som er opptatt av togtilbudet og gods på bane**

535 **Vi vil satse på jernbanen for folk, næringsliv og beredskap**

536 Arbeiderpartiet vil bygge ut og modernisere jernbanen i Innlandet. Det gjør det enklere å reise,
537 flytter mer gods fra veg til bane og styrker Norges beredskap.

538 **Dette er situasjonen:**

539 Innlandet har et omfattende jernbanenett med Dovrebanen, Gjøvikbanen, Rørosbanen,
540 Solørbanen, Kongsvingerbanen og Raumabanen. Jernbanen er viktig for både folk som reiser, for
541 næringslivet og for Norges beredskap. Skal vi flytte mer gods fra veg til bane og gi flere et godt
542 togtilbud, må jernbanen bygges ut og moderniseres.

543 Samtidig får Innlandet en stadig viktigere rolle i norsk forsvar og beredskap. Økt militær aktivitet,
544 større øvelser og behovet for å flytte personell og utstyr raskt stiller nye krav. Derfor er
545 investeringer i jernbanen viktig både for Innlandet og for Norges totale beredskap.

546 **Dette er gjort:**

547 Arbeiderpartiet har arbeidet for å bygge ut og styrke jernbanen i Innlandet. Vi har løftet behovet
548 for dobbeltspor på Dovrebanen og utbygging av Hamar stasjon. Vi har arbeidet for elektrifisering
549 av Rørosbanen, flere togavganger og økt kapasitet gjennom forlengelse av kryssningsspor. Vi har
550 også presset på for bedre togtilbud på Kongsvingerbanen og Gjøvikbanen. Dette arbeidet er ennå
551 ikke ferdig.

552 **Derfor vil Arbeiderpartiet:**

- 553 • Prioritere utbygging og opprusting av jernbanen i Innlandet, med særlig vekt på
554 Dovrebanen, Gjøvikbanen, Kongsvingerbanen, Røros- og Solørbanen.
- 555 • Arbeide for etablering av sidespor inn til Rena garnison fordi det styrker beredskapen og
556 gjør det enklere å frakte militært utstyr.
- 557 • Fjerne eller sikre farlige planoverganger.
- 558 • Støtte videre utredning og utvikling av Trysilbanen (Scandinavian Mountain Railway) fordi
559 jernbanen vil styrke beredskapen.
- 560 • Få kommunene, fylkeskommunen og Bane Nor til å samarbeide bedre om planlegging og
561 utbygging for at jernbanetiltak skal gjøres raskere.

562 **Hei, du som ferdes på statens veier i Innlandet**

563 **Vi vil få fart på utbyggingen av statens veger i Innlandet**

564 Gode veger er viktig for arbeidsplasser, bosetting og beredskap i hele Innlandet. Flere av de
565 viktigste riksvegene holder for lav standard og har for lite kapasitet.

566 **Dette er situasjonen:**

567 Innlandet har mange viktige riks- og europaveger. Flere av vegene holder god standard, men på
568 viktige strekninger er det fortsatt behov for utbygging og opprusting. Vegene er viktige for
569 arbeidsreiser, næringsliv, beredskap og transport av varer. De binder Innlandet sammen med
570 resten av landet. Trafikken øker, næringslivet trenger gode transportløsninger, og Forsvaret får en
571 større rolle i Innlandet. Derfor må staten investere mer i sine egne veger i fylket.

572 **Dette har vi gjort:**

573 Arbeiderpartiet har arbeidet for at Innlandets viktigste vegprosjekter skal prioriteres høyere av
574 staten gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan (NTP) og prioritert høyere av staten. Vi har
575 løftet fram behovet for å bygge ut og ruste opp de viktigste riksvegene i fylket, og vist hvor viktige
576 de er for arbeidsplasser, næringsliv og beredskap. .

577 Vi har også arbeidet for at Nasjonal transportplan og Forsvarets langtidsplan skal sees i
578 sammenheng. Innlandet har en viktig rolle både som transportfylke og forsvarsfylke, og vi har
579 vært tydelige på behovet for veger som tåler både dagens og framtidens behov. Samtidig går
580 utbyggingen av flere viktige riksvegprosjekter for sakte. Derfor har Arbeiderpartiet fortsatt presset
581 på for økt tempo og sterkere statlig satsing på sine veger i Innlandet.

582 **Derfor vil Arbeiderpartiet:**

- 583 • Prioritere utbygging og oppgradering av rv2, rv3, rv4, rv15, rv25, E6, E16 og E136 i
584 Nasjonal transportplan fordi flere av strekningene må rustes opp for å gi tryggere og mer
585 effektiv transport for både folk og næringsliv.
- 586 • Øke tempoet i utbyggingen av rv.4 og byggingen av ny Mjøsbru.
- 587 • Sikre gode vegforbindelser til Mjøsbykehuset slik at ansatte, pasienter og pårørende
588 kommer seg trygt og effektivt fram.
- 589 • Arbeide for tunnel gjennom Rosten på E6 fordi strekningen er utsatt for skred og
590 stengninger.
- 591 • Styrke satsingen på nasjonale turistveger i Innlandet, og løfte fram nye attraksjoner.
592 Turistvegene gir nasjonal synlighet og skaper lokale ringvirkninger innen overnatting,
593 servering og opplevelser.

- 594 • Fortsette utbyggingen av lade- og fyllestasjoner for tungtransport. Næringstransporten
595 trenger gode løsninger når transporten blir mer klimavennlig.
596 • Sørge for at riksvegene fungerer for næringslivet og tåler både dagens og framtidens
597 trafikk.

598 Hei, du som er opptatt av seriøst arbeidsliv

599 **Vi vil være en trygg arbeidsgiver og bruke innkjøpsmakten til å styrke et seriøst arbeidsliv**

600 Innlandet fylkeskommune er en stor arbeidsgiver som kjøper varer og tjenester for betydelige
601 beløp hvert år. Arbeiderpartiet vil være en arbeidsgiver som satser på kompetanse,
602 medbestemmelse og gode tjenester. Vi skal stille tydelige krav til leverandører og være en
603 arbeidsgiver som utvikler kompetanse, samarbeider godt og setter folk først.

604 **Dette er situasjonen:**

605 Et seriøst arbeidsliv med trygge arbeidsforhold, gode lønns- og arbeidsvilkår og samarbeid mellom
606 ansatte og arbeidsgivere er viktig for et godt samfunn.

607 Innlandet fylkeskommune har ansvar for et bredt tjenestetilbud i tillegg til regional utvikling. For å
608 løse disse oppgavene godt trenger fylkeskommunen ansatte med riktig kompetanse, god ledelse
609 og bedre samarbeid på tvers av fagområder og tjenester. Som stor arbeidsgiver og innkjøper har
610 fylkeskommunen også et ansvar for å bidra til et seriøst arbeidsliv gjennom krav til
611 arbeidsforhold, lærlinger og ansvarlige leverandører.

612 **Dette er gjort:**

613 Arbeiderpartiet har styrket kravene til lønns- og arbeidsvilkår i Innlandet fylkeskommune. Vi har
614 stilt krav om lærlinger, arbeidet for flere faste og hele stillinger og styrket innsatsen for gode
615 arbeidsforhold, blant annet gjennom kollektivkontraktene. Vi har også arbeidet for mer
616 forutsigbare arbeidsvilkår og styrket arbeidet med likestilling, inkludering og medbestemmelse i
617 fylkeskommunen.

618 **Derfor vil Arbeiderpartiet:**

- 619 • Beholde fylkeskommunen som et sterkt folkevalgt nivå med ansvar for viktige tjenester,
620 arbeidsplasser og utvikling i hele Innlandet.
- 621 • Sikre at pensjonsordningen for ansatte i Innlandet fylkeskommune fortsatt skal være i
622 KLP, fordi det gir forutsigbare og trygge ordninger for de ansatte.
- 623 • Ha faste og hele stillinger som hovedregel i fylkeskommunen.
- 624 • Sørge for at fylkeskommunen har riktig kompetanse til å løse oppgavene sine.
- 625 • Styrke samhandling på tvers av fagområder og avdelinger.
- 626 • Skape et trygt og inkluderende arbeidsmiljø.
- 627 • Gi ansatte nødvendig kompetanse til å forebygge og håndtere krevende situasjoner.
- 628 • Involvere ansatte og tillitsvalgte tidlig når organisering, arbeidsformer og arbeidsvilkår
629 skal endres. Gode løsninger skapes gjennom samarbeid og medbestemmelse.
- 630 • La offentlige tjenester drives av det offentlige når det gir best kvalitet, styring og tryggere
631 arbeidsforhold.
- 632 • Arbeide for et arbeidsliv som forebygger sykefravær og gjør det mulig for flere å stå i jobb.
- 633 • Ta i bruk kunstig intelligens og ny teknologi der det gir bedre tjenester og mer tid til
634 kjerneoppgavene, samtidig som personvern, sikkerhet og menneskelig vurdering ivaretas.

- 635 • Gå foran som byggherre og innkjøper med tydelige krav til seriøse arbeidsforhold,
636 lærlinger, hele og faste stillinger og klimavennlige løsninger. Fellesskapets midler skal
637 bidra til et seriøst arbeidsliv.
- 638 • Bruke fylkeskommunens innkjøpsmakt til å gi små og mellomstore bedrifter bedre
639 muligheter til å konkurrere om oppdrag, og fremme lokale arbeidsplasser og verdiskaping
640 innenfor regelverket.